

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/207/2022
Identifikačné číslo spisu: 1208217492
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1208217492.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T. R. L., narodený XX. H. XXXX a 2/ Y. W. L., narodená XX. R. XXXX, obaja bytom F., H. C. XX, obaja zastúpení advokátom Mgr. Jakubom Malým, Bratislava, Cukrová 14, proti žalovanému Hlavnému mestu SR Bratislava, Bratislava, Primaciálne námestie 1, IČO: 00 603 481, o náhradu za vecné bremeno 1 300 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp.zn. B2-6C/3/2008, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6C/3/2008, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. apríla 2022 sp. zn. 2Co/256/2017, takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a.

Žalovanému sa náhrada trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. apríla 2017 č. k. 6C/3/2008-650 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z. k pozemkom parcely registra „C“ parc. č. XXXX/X, druh pozemku ostatné plochy, vo výmere 12.754 m² a parc. č. XXXX/X, druh pozemku ostatné plochy, vo výmere 162 m² a parcely registra „E“, parc. č. XXXXX, druh pozemku vinice, vo výmere 50 m², parc. č. XXXXX, druh pozemku vinice, vo výmere 51 m² a parc. č. XXXXX, druh pozemku vinice, vo výmere 50 m² vedených na LV č. XXXX pre katastrálne územie V. U., obec F. - m.č. V. U. vo výške 1 270 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne za obdobie od 01. júla 2009 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol, žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu na účet Okresného súdu Bratislava II v sume 107,72 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

1.1. Rozhodol tak o zvyšnej časti žaloby, ktorou sa žalobcovia pôvodne domáhali voči žalovanému, a zároveň voči príspevkovej organizácii MARIANUM - pohrebníctvo mesta Bratislavy, zaplatenia náhrady za neoprávnené užívanie pozemkov v ich vlastníctve žalovanými (na účely pohrebiska - cintorín L.H.), a po rozšírení žaloby zároveň náhrady za vecné bremeno, ktorým boli tieto ich pozemky zaťažené, v sume 1 300 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 1. júla 2009 do

zaplatenia a náhrady trov konania. Žalovaný poukazoval na nedostatok aktívnej legitímácie žalobcov, ako aj nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného v časti, ktorá sa týka odplaty za zriadenie vecného bremena na predmetných pozemkoch. Uviedol, že až na základe opätovného majetkovoprávneho šetrenia získal listiny, ktoré preukazujú, že PK pozemky parc. č. XXXXX, parc. č. XXXXX a parc. č. XXXXX, pôv. k. ú. F., boli pôvodnej vlastníčke p. C. E. vyvlastnené v prospech Čs. štátu - do správy Mestského národného výboru, odboru priemyselného. Predmetné vyvlastňovacie listiny považuje za dôkazy, ktoré bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní. Žalovaný má za to, že C. E. ku dňu svojej smrti nevlastnila uvedené pozemky, a preto nemohli byť zahrnuté do dedičstva po nej a prejsť na dedičov a následne prevedené do vlastníctva žalobcov. Uvedená skutočnosť má priamy vplyv na platnosť kúpnej zmluvy zo dňa 11. marca 2005 uzavretej medzi Q. E., ako predávajúcim, a žalobcami, ako kupujúcimi. Kúpna zmluva uzavretá dňa 11. marca 2005 je teda podľa názoru žalovaného absolútne neplatná. Žalovaný ďalej uviedol, že v prípade, že súd neuzná vlastníctvo žalovaného, uplatňuje námietku vydržania. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobcovia kúpili v roku 2005 dotknuté pozemky za kúpnu cenu 50. 000,- Sk, to je 1 659,70 eura, (0,127 eura/m²). Podľa znaleckého posudku bola všeobecná hodnota týchto pozemkov v období rokov 2006-2009 približne 90 eur/m². To znamená, že všeobecná hodnota pozemkov podľa znaleckého posudku je 660-násobkom oproti kúpnej cene, za ktorú ju žalobcovia v roku 2005 kúpili. Je teda zrejmé, že žalobcovia nekupovali pozemky za obvyklú všeobecnú hodnotu. Má za to, že žalobcovia v kúpnej cene mali zohľadnenú tú skutočnosť, že kupujú zaťažený pozemok, na ktorom sa nachádza cintorín a bolo by v rozpore s dobrými mravmi, ak by profitovali na kúpe takýchto pozemkov. Vzhľadom na uvedené žiadal žalovaný žalobu zamietnuť.

1.2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku žalobcov týkajúceho sa náhrady za vecné bremeno viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vychádzal z toho, že žalobcovia majú právo na náhradu za vecné bremeno, ktorým sú zaťažené pozemky v ich vlastníctve s tým, že úlohou súdu bolo už len určiť výšku tejto náhrady, t.j. že predmetom sporu zostala náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku zriadeného zákonom č. 66/2009 Z.z. v znení účinnom od 01. júla 2009. Pri určovaní výšky náhrady za vecné bremeno vychádzal zo všeobecnej hodnoty vecného bremena k 01. júlu 2009, určenej znaleckým úkonom č. 5/2014, keď mal za to, že všeobecná hodnota vecného bremena bola znaleckým posudkom spoľahlivo určená na sumu 1 270 000 eur (zaokrúhlene) a 25 000 eur (zaokrúhlene). Vo zvyšnej časti nároku (25 000 eur), žalobu zamietol. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia zároveň konštatoval, že s otázkou vlastníctva predmetných pozemkov sa vysporiadal už v rozsudku v poradí prvom zo dňa 24. októbra 2011 č.k. 6C/3/2008-305, ktorým žalovaného zaviazal povinnosťou uhradiť žalobcovi sumu 348 912,00 eura, nakoľko bez určenia otázky vlastníctva k uvedeným pozemkom by nebolo možné rozhodnúť o finančnej náhrade, ktorá bola žalovaným aj vyplatená. Tento rozsudok bol v časti povinnosti uloženej žalovanému potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 3. decembra 2012 č.k. 6Co/117, 118/12-345. Listom vlastníctva č. XXXX mal preukázané vlastnícke právo žalobcov k pozemkom. V súvislosti s konaním vedenom pod sp.zn. 58C/44/2014, ktoré nebolo právoplatne skončené (návrh na obnovu konania sp.zn. 6C/3/2008 bol zatiaľ zamietnutý) uviedol, že otázku vlastníctva sporných pozemkov vyriešil v konaní pod sp.zn. 6C/3/2008, a podanie návrhu na obnovu konania nemá vplyv na právoplatnosť napadnutého rozhodnutia. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešným žalobcom priznal nárok na plnú náhradu trov konania. O povinnosti žalovaného zaplatiť trovy štátu na účet Okresného súdu Bratislava II vo výške 107,72 eura bolo rozhodnuté podľa § 255 CSP a § 470 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom zo 6. apríla 2022 sp. zn. 2Co/256/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietol, žalovanému náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznal, štátu - Slovenskej republike priznal nárok voči žalobcom v I. a II. rade na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Vzhľadom na námietku žalovaného sa odvolací súd prioritne zaoberal otázkou vlastníckeho práva k sporným pozemkom. Z dôkazov založených v súdnom spise odvolací súd zistil, že rozhodnutím odboru pre výstavbu rady Obvodného národného výboru Bratislava - Staré Mesto č. výst. 872/1960-330 zo dňa 03. mája 1960 bolo zahájené vyvlastnenie parciel č. XXXXX, XXXXX a XXXXX, katastrálneho územia F., patriacich vlastníckym právom C. E. s tým, že predmetné pozemky sú potrebné pre rozšírenie cintorína v L.H. Za týmto účelom bol určený termín ústneho pojednania a bolo požiadané pozemkovoknižné oddelenie Ľudového súdu v Bratislave o zapísanie poznámky o začatí tohto

vyvlastňovacieho konania v pozemkovoknižnej vložke č. XXXX, kat. územie F., ohľadom parciel č. XXXXX, XXXXX a XXXXX. Z PK vložky č. XXXX nachádzajúcej sa v súdnom spise (č.l. 363) vyplýva, že na parc. č. XXXXX a XXXXX bolo zapísané začatie vyvlastňovacieho konania. Z obsahu spisu odvolací súd taktiež zistil, že následne rozhodnutím finančného odboru Mestského národného výboru v Bratislave zn. Fin-1745/61-maj zo dňa 31. marca 1961, ktoré bolo vydané podľa § 5 vlád. nariadenia č. 15/1959 Zb. a § 11 vyhl. č. 88/1959 Ú.v. o opatreniach týkajúcich sa niektorých vecí užívaných organizáciami socialistického sektora, pozemky vo vložke č. XXXX parc. č. XXXXX, XXXXX, XXXXX kat. územie F., vlastnícky patriace C. E., prešli podľa citovaných predpisov do vlastníctva Československého štátu - do správy Mestského národného výboru, odboru priemyselného, dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia. Toto rozhodnutie bolo C. E. doručené dňa 14. júna 1961 (č.l. 429). Dňa 23. júna 1961 C. E. doručila Mestskému národnému výboru Bratislava odvolanie proti tomuto rozhodnutiu. O tomto odvolaní rozhodovala Finančná komisia Mestského národného výboru, ktorá na základe tohto odvolania preskúmala vyššie uvedené rozhodnutie a rozhodnutím fin. kom. 40/1961 odvolanie C. E. zamietla a napadnuté rozhodnutie potvrdila. Toto rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo doručené C. E. dňa 06. novembra 1961 (č.l. 432). Z obsahu spisu taktiež vyplýva, že listom zo dňa 30. júla 1969 sa C. E. obrátila na finančný odbor Mestského národného výboru v Bratislave s tým, že rozhodnutie zn. Fin-1745/61-maj zo dňa 31. marca 1961 považuje za nezákonné a žiada o prešetrenie celého postupu v tejto veci. Rada Mestského národného výboru v Bratislave odpovedala C. E. listom č. Fin-1745/69-maj zo dňa 25. augusta 1969, pričom jej oznámila, že citované rozhodnutie nie je možné zmeniť alebo zrušiť, pretože od právoplatnosti uplynula doba troch rokov. Z listinných dôkazov založených v súdnom spise podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že sporné nehnuteľnosti vlastnícky patriace pôvodne C. E. boli právoplatne odňaté tejto pôvodnej vlastníčke a to ku dňu 06. novembra 1961 t.j. ku dňu doručenia rozhodnutia Finančnej komisie Mestského národného výboru, ktorá rozhodovala o jej odvolaní voči rozhodnutiu o zoštatnení sporných pozemkov. Je nepochybné, že takéto rozhodnutie o odňatí vlastníckeho práva (tak prvoinštančné, ako aj odvolacie) bolo rozhodnutím správneho orgánu, pre ktoré sú charakteristické konštitutívne účinky, t.j. účinky, ktoré vznikajú ku dňu právoplatnosti takéhoto rozhodnutia. Takéto rozhodnutie vydané v zmysle príslušných správnych predpisov potom samo o sebe spôsobuje vznik, zmenu resp. zánik práv z neho vyplývajúcich. Z okolností danej veci potom vyplýva, že rozhodnutie o odňatí vlastníckeho práva bolo vydané podľa Nariadenia č. 15/1959 Ú.v. a súčasne podľa § 11 ods. 1 Vyhlášky ministerstva financií č. 88/1959 Ú.v., a teda právoplatnosťou tohto rozhodnutia vydaného v rámci správneho konania predmetné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva Československého štátu, bez vyplatenia náhrady t.j. na základe individuálneho správneho aktu. Tu treba zdôrazniť, že z dôvodu oddelenosti súdnej a výkonnej moci vyjadrenej v rozdielnych právomociach orgánov oboch sústav verejnej moci nie je všeobecný súd rozhodujúci o náhrade za vecné bremeno oprávnený ani ako prejudiciálnu otázku skúmať zákonnosť právoplatného administratívneho rozhodnutia (t.j. individuálneho správneho aktu), a o to menej preskúmavať jeho vecnú správnosť t.j. či boli splnené hmotné podmienky podľa osobitných predpisov pre vydanie administratívneho aktu, v tomto prípade rozhodnutia o odňatí vlastníckeho práva, respektíve v tom čase rozhodnutia o zoštatnení. Preto na argumentáciu žalobcov týkajúcu sa skutočnosti, že nebolo preukázané, že Mestský národný výbor bol nájomcom predmetného, respektíve vo vzťahu k pozemku existoval iný obdobný právny pomer, čo bola podmienka pre aplikáciu ustanovení Nariadenia č. 15/1959 Ú.v. a súčasne podľa § 11 ods. 1 Vyhlášky ministerstva financií č. 88/1959 Ú.v. odvolací súd udáva, že nie je oprávnený posudzovať splnenie podmienok pre vydanie správneho rozhodnutia, nakoľko tieto už boli predmetom prieskumu v rámci odvolacieho konania, v tomto konkrétnom správnom konaní t.j. v konaní o odňatí pozemku právnej predchodkyňi žalobcov. Preto aj nález Ústavného súdu SR III. ÚS 185/2010-30, na ktorý odkazujú žalobcovia s tvrdením, že nehnuteľnosti museli byť užívané na základe určitého konkrétneho právneho titulu a nie iba fakticky, neobstojí a to z dôvodu, že uvedené rozhodnutie sa viaže k problematike reštitučných nárokov, pri ktorých sa posudzujú podmienky splnenia reštitučného nároku ako takého t.j. tie, ktoré sú priamo vymedzené v zákone.

2.2. Odvolací súd sa aj s poukazom na námietky žalobcov vyjadrené v rámci konania vo veci samej zameral svoje dokazovanie na preskúmanie toho, či rozhodnutie o odňatí vlastníckeho práva bolo vydané na to kompetentným orgánom, a či malo všetky náležitosti rozhodnutia, v zmysle vtedy platných právnych predpisov (§ 12 a nasl. vládneho nariadenia 91/1960 Zb. o správnom konaní). Podľa § 11 vyhlášky Ministerstva financií č. 88/1959 U.v. o opatreniach týkajúcich sa niektorých vecí užívaných

organizáciami socialistického sektoru platí, že: „Prenajatá vec, ktorej cena preyšuje príslušnú čiastku uvedenú v § 7 ods. 1 môže byť prevedená do socialistického vlastníctva iba rozhodnutím finančného odboru na žiadosť nájomcu, pokiaľ ju nájomca nevyhnutne potrebuje na plnenie svojich úloh; o náhrade sa rozhodne podľa osobitného vykonávacieho predpisu. Z uvedeného teda vyplýva, že na prvom stupni o zoštatnení nehnuteľného majetku rozhodoval orgán na to oprávnený a to Finančný odbor Mestského národného výboru. S poukazom na ustanovenie § 18 ods. 1 vládneho nariadenia č. 91/1960 Zb. o správnom konaní o odvolaní proti rozhodnutiu odboru národného výboru rozhoduje príslušná komisia tohto národného výboru, a ak nie je zriadená, jeho rada. Z vyššie citovaných ustanovení vtedy platných právnych predpisov nepochybne vyplýva, že rozhodnutia v danom prípade, tak na prvom stupni, ako aj na odvolacom orgáne vydal orgán na to kompetentný t.j. určený zákonom, obe rozhodnutia majú všetky zákonné náležitosti tak, ako to vyplývalo z ustanovení § 12 a § 13 vtedy platného vládneho nariadenia č. 91/1960 Zb. o správnom konaní a taktiež obe rozhodnutia (tak prvoinštančné, ako aj odvolacie) boli riadne doručené, a preto nadobudli právoplatnosť. Námieta žalobcov, že rozhodnutie odvolacieho orgánu bolo vydané vo forme listu bez označenia záhlavia rozhodnutia, a súčasne bez dátumu a riadneho odôvodnenia neobstojí, nakoľko z tejto listiny (č.l. 431) jasne vyplýva, aký orgán rozhodnutie vydal, že odvolanie zamietol, z akých dôvodov odvolaniu nevyhovelo, že potvrdzuje napadnuté rozhodnutie, a súčasne, že voči nemu už nie je prípustný opravný prostriedok (rozhodnutie je konečné). Pokiaľ ide o námietku žalobcov ohľadom absencie pečiatky na príslušnom rozhodnutí odvolací súd uvádza, že pečiatka podľa § 12 a § 13 vtedy platného vládneho nariadenia č. 91/1960 Zb. o správnom konaní nie je podstatnou náležitosťou rozhodnutia, rovnako tak dátum rozhodnutia, a preto absencia pečiatky a dátumu na rozhodnutí nespôsobuje podľa názoru odvolacieho súdu jeho neplatnosť. Pokiaľ ide o námietku žalobcov týkajúcu sa absencie vyznačenej doložky právoplatnosti rozhodnutia z dokladov založených v súdnom spise vyplýva, že tak prvoinštančné, ako aj odvolacie rozhodnutie boli riadne doručené, a preto nadobudli právoplatnosť, bez ohľadu na to, že doložka právoplatnosti na rozhodnutí vyznačená nebola. V tomto prípade je rozhodujúce doručenie predmetných rozhodnutí, pričom doručenky nachádzajúce sa v súdnom spise riadne preukazujú doručenie predmetných rozhodnutí, a preto na tento argument žalobcov odvolací súd neprihliadol a z vyššie uvedených dôvodov ho nepovažoval za relevantný. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, otázku nezákonnosti rozhodnutia vydaného v rámci správneho konania nemožno riešiť ako predbežnú otázku bez toho, aby takéto rozhodnutie pre nezákonnosť bolo predtým zrušené príslušným orgánom (R 35/1977), a preto sa ani odvolací súd v okolnostiach danej veci nemohol zaoberať tým, či dôvody uvedené vo vyššie citovaných rozhodnutiach (Finančného odboru a Finančnej komisie Mestského národného výboru) boli pravdivé, a rovnako bezpredmetnou v danej veci bola aj skutočnosť, že tieto rozhodnutia boli vydané na základe právnych predpisov, ktorými nepochybne došlo k spáchaniu krívd na právach a majetku občanov. Na tomto základe totiž bolo možné zo strany dediča t.j. právneho predchodcu žalobcov uplatniť vo vzťahu k týmto nehnuteľnostiam reštitučný nárok, riešený zákonom č. 403/1990 Zb. z dôvodu, že v danom prípade došlo k prechodu vlastníctva na štát podľa vládneho nariadenia č. 15/1959 Zb. o opatreniach týkajúcich sa niektorých vecí užívaných organizáciami socialistického sektora. Keďže podkladom pre uplatnenie takéto nároku bolo rozhodnutie o zoštatnení nehnuteľného majetku s konštitutívnymi účinkami nevyžadoval sa pre vznik vlastníckeho práva v prospech Československého štátu zápis do katastra nehnuteľností. Odvolací súd má za to, že neobstojí ani námietka žalobcov o tom, že uvedenou absenciou zápisu vlastníckeho práva v prospech Československého štátu resp. v prospech Hlavného mesta Bratislavy došlo k zmareniu možnosti uplatniť si reštitučný nárok zo strany právneho predchodcu žalobcu. Bolo vecou právneho predchodcu žalobcov k uvedeným zisteniam vyvinúť potrebnú iniciatívu, hlavne za situácie, ak ku smrti C. E. došlo už dňa XX. R. XXXX a k samotnému prededeniu sporných pozemkov ako novoobjaveného dedičstva došlo až dňa 25. februára 2005. Navyše sa v danom prípade jedná o hypotetickú situáciu navodenú žalobcami, nakoľko právny predchodca žalobcov t.j. dedič po C. E. sa o tomto majetku dozvedel až v novembri v roku 2004, t.j. keď podal návrh na novoobjavené dedičstvo (dňa 09. novembra 2004, č.l. 586). Z uvedeného potom vyplýva, že v lehotách určených reštitučnými predpismi na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva tento dedič, ako oprávnená osoba vôbec nedisponoval informáciou o tomto majetku, a teda by si k nemu nárok ani logicky neuplatňoval. Rovnako na druhej strane, ak by tento majetok bol zapísaný na Československý štát resp. na obec podľa zák. č. 138/1991 Zb. pri uvedenej nevedomosti o tom, že tento majetok bol jeho právnej predchodkyni zoštatnený, a teda zakladal reštitučný titul (túto vedomosť dedič nadobudol až koncom roka 2004) by

rovnako uvedený postup tento nezvolil. Inak povedané, keďže sa právny predchodca žalobcu o tom, že predmetné nehnuteľnosti v minulosti patrili jeho právnej predchodkyňi, a že boli zoštátnené dozvedel až v roku 2004 nemôže tvrdiť, že by si ohľadom nich uplatnil reštitučný nárok v lehote určenej zákonom č. 403/1990 Zb. t.j. do 31. augusta 1991. Uvedená nemožnosť uplatniť si reštitučný nárok nebola vyvolaná tým, že predmetné pozemky neboli zapísané na Československý štát, resp. na obec, ale objektívnou nevedomosťou o existencii týchto nehnuteľností zo strany právneho predchodcu žalobcov, počas plynutia lehoty na ich uplatnenie v zmysle reštitučných zákonov.

2.3. Na základe vyššie uvedeného a po ustálení skutočnosti, že predmetné nehnuteľnosti nadobudol Československý štát ku dňu 06. novembra 1961 tieto následne sa stali vlastníctvom Slovenskej republiky ku dňu jej vzniku t.j. ku dňu 01. januára 1993 a podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí prešli do vlastníctva obce resp. Hlavného mesta SR, z majetku Slovenskej republiky. Z týchto dôvodov potom nemohli byť predmetné nehnuteľnosti ani predmetom dedenia po poručiťke C. E., a následne ani predmetom uzavretia kúpnej zmluvy medzi dedičom Q. E. a žalobcami, ktorú títo uzavreli dňa 11. marca 2005 (vklad povolený dňa 15. marca 2005) a to s poukazom na základnú zásadu občianskeho práva „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“, teda, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práv, ako má sám. V danom prípade odvolací súd s poukazom na námietky žalobcov posudzoval aj ich dobrú vieru, ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva. V danom prípade odvolací súd s ohľadom na rozhodnutie Veľkého senátu zo dňa 27. apríla 2021, sp.zn. 1VOBdo/2/2020 ustálil, že ani dobrá vieru ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva v danom prípade nebude sama o sebe pre nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech žalobcov postačujúca. Keďže v danom prípade odvolací súd ustálil, že žalobcovia napriek ich zápisu v katastri nehnuteľností nie sú vlastníci predmetných nehnuteľností, nesvedčí im teda aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby o náhradu za zriadenie vecného bremena. Z týchto dôvodov sa potom odvolací súd ďalším námietkami žalobcov týkajúcich sa konania o náhradu za zriadenie vecného bremena nezaoberal a žalobu žalobcov z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie t.j. z dôvodu absencie vlastníckeho práva vo vzťahu k žalovaným pozemkom zamietol (§ 388 CSP). O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a ich náhradu úspešnému žalovanému nepriznal nakoľko podľa spisu mu žiadne trovy v konaní nevznikli. Odvolací súd rozhodol aj o trovách štátu, nakoľko v tomto konaní vznikli trovy štátu a to z dôvodu úhrady odmeny za vypracovaný znalecký posudok, štátu - Slovenskej republike priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ v rozsahu 100 %, a to s poukazom na ustanovenie § 255 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výrokoch podali žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z ust. § 420 písm. f) CSP, navrhujúc zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci odvolaciemu súdu, resp. jeho zmenu tak, že potvrdí rozsudok súdu prvej inštancie, uplatniac si náhradu trov konania. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu nie je nepreskúmateľné. Nedostatočnosť odôvodnenia spočíva v tom, že žalobcovia navrhovali, aby súd zaviazal žalovaného, resp. archív na predloženie originálov nasledovných listín, a tiež navrhovali následné riadne vykonanie všetkých týchto dôkazov v súdnom konaní: (i) Rozhodnutie finančného odboru Mestského národného výboru v Bratislave zn. Fin - 1745/61-maj zo dňa 31. marca 1961 spolu s doručenkou, (ii) odvolanie C. E. proti rozhodnutiu zn.: Fin-1745/61-maj, (iii) listina označená ako finančná komisia fin.kom. 40/1961, vec: odvolanie v konaní podľa vyhl. č. 88/59 Ú.v. - prechod pozemku na štát spolu s doručenkou, (iv) list C. E. zo dňa 30. júla 1969, (v) listina označená ako koncept Rady Mestského národného výboru v Bratislave č. Fin-1745/69-maj zo dňa 25. augusta spolu s doručenkou, (vi) ostatné listiny uložené v archíve týkajúce sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam; Odvolací súd tieto navrhované dôkazy nielenže nevykonal, ale ani sa týmto návrhom žalobcov na predloženie originálov uvedených listín a na vykonanie dôkazov vôbec nezaoberal a ani nijako neodôvodnil, prečo odmietol tento návrh na vykonanie dokazovania. Tieto dôkazy navrhli žalobcovia za účelom overenia autenticity, hodnovernosti a pravosti listín predložených žalovaným a najmä z dôvodu preukázateľne a odôvodnene vzniknutej pochybnosti ohľadne ich autenticity, hodnovernosti a pravosti. Zabezpečenie originálov vyššie uvedených listín žalobcovia považovali za nevyhnutné aj vzhľadom na dôvodný predpoklad potreby znaleckého dokazovania vo vzťahu k autenticite týchto listín, ktorá by mohla byť vylúčená napr. z dôvodu ich zlého založenia v archíve. Tým, že odvolací súd nevyhovel vyššie uvedenému návrhu na vykonanie dokazovania

navrhnutému zo strany žalobcov a svoje rozhodnutie odvolací súd ani riadne neodôvodnil, došlo k vade zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP). Podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. III. ÚS 209/04, III. ÚS 260/06) má účastník súdneho konania v rámci práva na spravodlivý proces právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré presne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/107/2019 vyslovuje požiadavku a povinnosť súdu, aby v prípade nevyhovenia dôkazu navrhnutému zo strany účastníka svoje rozhodnutie súd aj riadne odôvodnil. Bez odstránenia odôvodnených pochybností ohľadne autenticity, pravosti a hodnovernosti vyššie spomínaných listín nemal odvolací súd meritórne vo veci rozhodnúť a ani vyvodzovať svoje jednoznačné závery vyjadrené vo svojom napadnutom rozsudku týkajúce sa napr. určenia vlastníctva sporných nehnuteľností v prospech žalovaného alebo chýbajúcej aktívnej vecnej legitímácie v spore na strane žalobcov.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaných 1/ až 3/ uviedla, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne, navrhla preto, aby dovolací súd dovolanie žalovaných ako nedôvodné zamietol. Poukázal na to, že žalovaný predložil predmetné listiny preukazujúce vyvlastnenie sporom dotknutých pozemkov k sp. zn. 6C/3/2008 v rámci prvostupňového konania podaním doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 31. decembra 2013 spolu s návrhom na prerušenie konania a opakovane aj v rámci podania doručeného Okresnému súdu Bratislava II dňa 09. novembra 2016. V rámci prvostupňového konania žalobca nenavrhoval súdu, aby súd zaviazal žalovaného, resp. archív mesta Bratislavy na predloženie originálov uvedených listín; žalobca tak urobil až podaním doručeným Krajskému súdu v Bratislave zo dňa 21. marca 2022, teda až v priebehu odvolacieho konania. Žalobcovia tak nespĺnili podmienky uvedené v § 366 písm. a)-d) CSP, ktoré by umožňovali uplatniť v odvolacom konaní tzv. novoty, a teda odvolací súd na tento návrh žalobcov ani nemohol prihliadať. Žalobcami citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/107/2019 sa týka (ne)vykonania dôkazov navrhnutých v prvoinštančnom konaní, a nie na vykonanie dôkazov navrhnutých až v rámci odvolacieho konania. Odvolací súd vytýčil na deň 06. apríla 2022 pojednávanie vo veci, na ktorom sa žalobcovia nezúčastnili, na tomto pojednávaní mali žalobcovia možnosť vyjadriť sa k veci, čo však z dôvodu svojej neospravedlnenej neprítomnosti na pojednávaní nevyužili. Pokiaľ žalobcovia namietali pravosť, hodnovernosť a autenticitu Rozhodnutia Zn. Fin- 1745/61-maj z 31. marca 1961 Finančný odbor Mestského národného výboru v Bratislave v spojení s Listom finančnej komisie, s uvedenými námietkami sa dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo odvolací súd vysporiadal.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1/ až 3/ je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017, 9Cdo/72/2020).

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017, 9Cdo/72/2020).

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán,

ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017, 9Cdo/72/2020).

9. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

10. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania.

11. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. V danom prípade dovolatelia prípustnosť dovolania vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné pojednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Dovolatelia namietajú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP opreli o tvrdenie, že odvolací súd nimi navrhované dôkazy nielenže nevykonal, ale ani sa týmto návrhom žalobcov na predloženie originálov uvedených listín a na vykonanie dôkazov vôbec nezaoberal a ani nijako neodôvodnil, prečo odmietol tento návrh na vykonanie dokazovania. Konkrétne išlo o tieto listiny - rozhodnutie finančného odboru Mestského národného výboru v Bratislave zn. Fin - 1745/61-maj zo dňa 31. marca 1961 spolu s doručenkou, odvolanie C. E. proti rozhodnutiu zn.: Fin-1745/61-maj, listina označená ako finančná komisia fin.kom. 40/1961, vec: odvolanie v konaní podľa vyhl. č. 88/59 Ú.v. - prechod pozemku na štát spolu s doručenkou, list C. E. zo dňa 30. júla 1969, listina označená ako koncept Rady Mestského národného výboru v Bratislave č. Fin-1745/69-maj zo dňa 25. augusta spolu s doručenkou, ostatné listiny uložené v archíve týkajúce sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam (ďalej aj „predmetné listiny“).

18. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti, keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov, a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

19. Dovolací súd uvádza, že civilné sporové konanie je ovládané pojednacími zásadami, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z pojednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. V civilnom sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, ktoré sú podkladom pre určenie predmetu dokazovania. (I. ÚS 24/2019, 1Cdo/188/2021).

20. Z obsahu spisu vyplynulo, že strany sporu (vrátane žalobcov) boli v priebehu prvoinštančného konania opakovane poučené podľa § 120 ods. 4 O.s.p., obdobne § 154 CSP o tom, že skutočnosti a dôkazy musia predložiť alebo označiť (resp. uplatniť) prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany) najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. V sporovom konaní sa uplatňuje zásada koncentrácie konania, ktorá znamená, že sú koncentrované vo fáze konania pred súdom prvej inštancie, ktoré s odvolacím konaním predstavuje jeden celok. V materiálnom zmysle zákonná koncentrácia konania znamená, že vyhlásenie dokazovania za skončené pred súdom prvej inštancie predstavuje moment v dokazovaní, po ktorom už na účely ďalšieho čiže odvolacieho konania nebudú v zásade nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany prípustné. Zákonná koncentrácia konania je totožná s princípom neúplnej apelácie, ktorý platí pre odvolacie sporové konanie. Dovolací súd dáva v tomto smere do pozornosti zásadu, ktorá platila už v rímskom práve, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení (9Cdo/169/2020).

21. Koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa (ale aj protistrany - pozri § 373 ods. 4) použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Strany sporu mali v doterajšom priebehu konania niekoľko príležitostí tieto prostriedky použiť (za určitých predpokladov dokonca aj dodatočne potom, čo svoje predchádzajúce povinnosti nespĺnili - pozri § 181 ods. 4) a boli opakovane súdom poučené o sudcovskej koncentrácii konania. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov (novoty, nóva) je takto prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Tieto podmienky sú stanovené dvojakým spôsobom: 1. taxatívne vymedzenie účelu použitia týchto novôt [resp. taxatívne vymedzenie odvolacích dôvodov, ktorých sa nóva týkajú - § 366 písm. a) až c)], 2. neporušenie procesnej diligencie sporovej strany v konaní pred súdom prvej inštancie. (MOLNÁR, Peter. § 366 [Novoty v odvolacom konaní]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1243, marg. č. 1.).

22. Prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú v zmysle § 149 CSP najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Ustanovenie § 366 CSP má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a § 154 CSP. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak 1/ sa týkajú procesných podmienok, 2/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, 3/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo 4/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 CSP najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu. (ANDRÁŠIOVÁ, A., HORVÁTH, E. Civilný sporový poriadok - komentár. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-6-7]. ASPI_ID KO160_2015SK. Dostupné z: www.aspi.sk. ISSN 2336-517X).

23. Podľa rozsudku najvyššieho súdu z 20. marca 2008, sp. zn. 5MCdo/4/2007 nemožnosťou označenia alebo predloženia skutočností alebo dôkazov bez viny účastníka občianskeho súdneho konania treba rozumieť nemožnosť ich procesného uplatnenia v procese dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa, t.j. situáciu, keď účastník konania nemohol bez svojej viny skutočnosti alebo dôkazy označiť alebo predložiť, pretože o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska nezavinil nesplnenie svojej povinnosti ich tvrdenia alebo predloženia. Procesným uplatnením treba pritom rozumieť podanie účastníka, ktorým takú skutočnosť alebo dôkaz označil na účely jeho zaobstarania, vykonania a vyhodnotenia.

24. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný predmetné listiny ako listinné dôkazy predložil už v konaní pred súdom prvej inštancie (vyjadrenie žalovaného doručené súdu prvej inštancie dňa 09. novembra 2016 - por. bod 25. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie č.l. 650), keď namietal nedostatok

aktívnej vecnej legitímácie žalobcov. Žalovaný na existenciu predmetných listín poukázal aj vo svojom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 25. apríla 2017 (por. č.l. 657). Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uplatnili len vecné námietky, pre ktoré podľa nich nemožno určiť vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam v prospech žalovaného (por. č.l. 660 a nasl.), nijako formálne nespochybnili žalovaným predložené listiny. Žalobcovia až vo svojom vyjadrení zo dňa 21. marca 2022 (č.l. 754) navrhli, aby súd zaviazal žalovaného, resp. archív na predloženie originálov špecifikovaných listín. Odvolací súd uskutočnil pojednávanie dňa 06. apríla 2022 (č.l. 769), na ktorom sa žalobcovia a ani ich právny zástupca bez ospravedlnenia nezúčastnili.

25. Dovolací súd preto konštatuje, že žalobcovia svoj návrh na doplnenie dokazovania predložením originálov špecifikovaných listín podali až v odvolacom konaní, bez toho, aby skutkovo či právne argumentovali, že ide o prípustné novoty v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP. Odvolací súd preto nemohol takémuto návrhu na doplnenie dokazovania vyhovieť, vzhľadom na vyššie uvedenú zásadu koncentrácie konania. Žalobcovia mali dostatočný priestor uplatniť takýto návrh na doplnenie dokazovania ešte pred súdom prvej inštancie, skôr ako bolo vyhlásené skončenie dokazovania. O tom, že žalobcovia k realizácii svojich procesných práv nepristupovali dostatočne zodpovedne, napokon svedčí aj to, že sa bez ospravedlnenia nezúčastnili na odvolacom pojednávaní dňa 06. apríla 2022.

26. Preto aj keď možno vytknúť odvolaciemu súdu, že v odôvodnení svojho rozhodnutia žalobcom neposkytol špecifickú odpoveď na ich návrh na doplnenie dokazovania, vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu o tom, že na takýto návrh nebolo možné prihliadať, nedosahuje takéto čiastkové procesné pochybenie takú intenzitu, ktorá by odôvodňovala konštatovanie porušenie práva žalobcov na spravodlivý proces. Z hľadiska presvedčivosti preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu považuje dovolací súd za podstatné, že odvolací súd dostatočne podrobne a presvedčivo odôvodnil svoj záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov (por. body 30 - 31 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu).

27. Vo vzťahu k uplatnenej námietke nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP.

28. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

29. Treba zdôrazniť, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 CSP nezakladá. Najvyšší súd už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa strane sporu neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Na tom zotráva aj súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu (R 24/2017 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

30. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

31. Dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.